

Ο αόρατος υφαντουργός

του Νίκου Ορφανίδη

Α΄

Η ξύλινη σκάλα του σπιτιού μας που τρίζει, καθώς συνεχίζουμε ακόμα να την ανεβαίνουμε στον ύπνο μας. Με εκείνες τις λάμπες και τα κεριά, που κρατούσαμε φοβισμένοι. Κι ας έχουμε φύγει κι ας έφυγε πια και το σπίτι μας κι ας ανέβηκε στον ουρανό, με τα κεραμίδια του και το μπαλκόνι του και τα παράθυρά του. Ορθάνοικτα.

Το περιβόλι μας, που ακόμα το επισκέπτομαι και το ζωγραφίζω τα πρωινά, με τα φρούτα του και τη δροσιά του. Με τα νερά να κυλούν στην άκρη. Τώρα ένα άδειο οικόπεδο, νεκρό από δέντρα, που όλα αποδήμησαν για τα περιβόλια τα άλλα, του ουρανού.

Οι παιδικές παρέες, μέσα στα αλώνια και τα περιβόλια. Μεσ στους ποταμούς. Πάντοτε ξυπόλητοι. Τα κοντά παντελόνια με τις τιράντες, μπαλωμένα. Κι εκείνα τα πουλιά στα δέντρα και τα ερπετά που κρύβονταν. Τα καβούρια στους ποταμούς. Και τα νερά. Κι οι καλαμιώνες.

Τα πρώτα εκείνα παιχνίδια με τα καλάμια και τις σβούρες. Κι οι χαρταετοί που ανέβαιναν ψηλά και χάνονταν και τα ξόβεργα με το μέλι και την οξιά. Κι οι στύλοι της ηλεκτρικής. Κι οι τεχνικοί που ανέβαιναν με εκείνα τα αγκυλωτά πέδιλα που γάντζωναν το ξύλο. Κι εμείς που τους κοιτούσαμε με δέος.

Η απέραντη πλήξη των εορτών. Κι η μελαγχολία. Η απέραντη λύπη του απογέυματος. Και το κρύο που έμπαινε από παντού. Κι η πόρτα που δεν έκλεινε ποτέ. Κι η λάμπα πετρελαίου. Κι εκείνο το στενό που μεγάλωσες. Πού γέμιζε από φωνές και λουλούδια και πουλιά. Και άστρα το βράδυ. Πάντοτε. Τότε που άνοιγαν οι ουρανοί, της Μεταμορφώσεως.

Το τρανιστοράκι μας στη σκοπιά. Κι εκείνη η μουσική, απαλή σαν το γάλα. Παλιές μουσικές ξεχασμένες τώρα. Κι εκείνο το παραπονεμένο φεγγάρι πίσω από τα δέντρα στο βουνό.

Τα παιδιά της γειτονιάς μας στην Κυθρέα, με εκείνα τα ξύλινα ντουφέκια. Παραλαύνουμε ξανά, όπως εκείνος ο στρατός του Ρήγα στα παλιά αναγνωστικά που είχαμε κάποτε. Κι εκείνη η σφυρίχτρα που αντηχεί ακόμα στα αυτιά μας.

Όλη η γειτονιά που έφυγε, απaráλλαχτη όπως ήταν τότε. Με τις σβούρες, τα σπαδιά, τα πουκάμισα να ανεμίζουν, τα σεντόνια της μάνας στην αυλή, και με την μπάλα. Όλα στερεωμένα ψηλά στον ουρανό, να κοιτάζουν τα ερείπια που απέμειναν, κι εκείνη την τρύπια στέγη του ναού που λάμπει τις νύκτες. Και το φως.

Β΄

Τα «Χριστιανόπουλα», που τραγουδούσαμε στο Κατηχητικό. Κι η γη που μας περίμενε. Και τα φτερά των αγγέλων. Και οι παιδικές φωνές που ακούονται ακόμα έξω από το οίκημα του «Θρησκευτικού», κι ας ήλθαν τώρα οι Τούρκοι. Κι ας φύγαμε όλοι. Είμαστε πάντα, μετά την εκκλησία, εκεί, στο Κατηχητικό, στο οίκημα του «Θρησκευτικού», με εκείνη την παιδική χορωδία και το σήμα στο στήθος, με τον Χριστό.

Ο ζητιάνος που ερχόταν από το Μοσφίλι της Τηλλυρίας, κατάκοπος. Και το ψωμί που του έδινε η μάνα μας, ζητώντας του να μακαρίσει τους πεδαμένους μας. Κι εκείνη η βαριά ανάσα του. Κι η κούραση. Και το αγκομαχητό του. Κι ο γέρο Λιασής, που βογγούσε, πηγαίνοντας στο χαμηλό σπιτάκι του μόνος.

Το ψωμί, όπως έβγαινε τότε από το φούρνο της γιαγιάς μου και μοσομούριζε η γειτονιά. Τότε έρχονταν στο τραπέζι μας όλοι οι κεκοιμημένοι, αλλά και οι περιλειπόμενοι. Και οι ξένοι της Κυθρέας. Κι ο θείος μου ο Μιχάλης απαραίτητως κάθε Σάββατο απόγευμα, από το Στρόβολο, με εκείνο το Austin, που είχε τότε. Έτσι κάνει τώρα και στα δώματα του ουρανού με όλους εκεί, με τη γιαγιά και τη μάνα μου, αδέρφια και συγγενείς.

Τα απολυτίκια των αγίων που ήξερες και έψαλλες παιδάκι. Κι εκείνο το «Την των παιδων στέρησιν υπομείναντες» των αγίων Ανδρονίκου και Αθανασίας. Τα χωράφια με τα σπαρτά και τις κίτρινες μαργαρίτες, σαν απέραντη θάλασσα. Ως κάτω μακριά στον κάμπο.

Ο παπάς της εκκλησίας με το γαϊδουράκι του και το κοντόρασό του και το σκουφάκι του, άλλοτε ήρωας των Βαλκανικών πολέμων και της Μικρασίας, με τα παράσημά του κρυμμένα στο ερμάρι. Όλες τις μέρες στα περιβόλια του και τους ελαιώνες. Να ψάλλει.

Τη νύκτα στη σκοπιά στο Πυροβολικό που έψαλλες σιγά, ψιθυρίζοντας όλη την ακολουθία της Θείας Λειτουργίας και τα τροπάρια που ήξερες. Μέσα στη νύκτα, κάτω από τ' άστρα κι εκείνο το ψηλό πεύκο στο Κανάβεραλ, με τα κουκουνάρια. Δίπλα η θάλασσα με τα κοχύλια κι απέναντι η Σαλαμίνα, ν' αστράφτει κάτω από το φως της σελήνης.

Η πρωινή Χριστουγεννιάτικη Λειτουργία στο Μεγάλο Πεύκο, κι η μέρα που άρχισε σιγά-σιγά να φέγγει. Έτσι απαλά έπεφτε το φως στα σχεδόν παιδικά πρόσωπά μας, με εκείνη την επίσημη στολή εξόδου που φορούσαμε για εκείνη τη μεγάλη, τη λαμπροφόρο ημέρα της Γεννήσεως. Λαμπροφορούντες κι εμείς με τα κεράκια μας αναμμένα.

Γ΄

Το λεωφορείο με τον κύριο Ανδρέα, που κάθε μεσημέρι, ακριβώς στις 12, γύριζε από τη Λευκωσία φορτωμένοπραμάτειες. Κι εκείνα τα ποδήλατα, πίσω, δεμένα με σχοινί. Άδειο, σχεδόν, τώρα, συνεχίζει να παίρνει το δρόμο του βου-

νού, προς τη Χαλεύκα και το Βυζαντινό μοναστήρι του Αντιφωνητή, με εκείνες τις αγιογραφίες και τους αγίους, που περιπολούν αόρατοι μέσα στα σκοίνα και τα πεύκα και τις πηγές του βουνού. Κι ύστερα βουτάνε όλοι μαζί στη θάλασσα.

Ο πλανόδιος πραματευτής, με τα υφάσματα και τις γυναίκες που τον περιτριγύριζαν. Μια φορά τη βδομάδα, πάντοτε, εκεί στο στενό μας. Και τα πουλιά που κελαϊδούσαν στο δέντρο με τα πλατειά φύλλα. Κι οι γυναίκες που ανηφόρισαν όλες ύστερα για τον ουρανό, με τα φορέματά τους ν' ανεμίζουν σαν σημαίες.

Το κοντό παντελόνι με τις τιράντες που σου έραβε η μάνα σου. Κι εκείνο το πρώτο πουκάμισο που αγόρασες με τις τσέπες στο πλάϊ, έτσι όπως σου έπεφτε χαμηλά ως τα γόνατά σου σχεδόν.

Όταν έπιασες στα χέρια το βαρύ εκείνο κυνηγετικό, έτσι όπως βιαζόσουν να πάεις να πολεμήσεις. Κι εκείνες οι εκρήξεις και τα πουλιά. Κι ο κρότος του πρωϊνού. Και το βουητό από τις βυθίσεις των αεροπλάνων. Και το χαράκωμα στο χωράφι με τα ρόδια κι εκείνα τα πορτοκάλια με τον κόκκινο χυμό, στο περβόλι, δίπλα από το παράθυρό μας. Όπως το αίμα.

Οι ατέλειωτες ώρες κάτω από τη συκαμινιά του δείου μου, με το νερό να τρέχει ασταμάτητα. Και με τα παιδιά στις αλάνες και στους ελαιώνες. Κι έπειτα κάτω από την κληματαριά του κυρίου Ιάκωβου, με τα σταφύλια. Κι η στροφή του δρόμου, όπως την έπαιρνε αργά-αργά το αυτοκίνητο με τα αναψυκτικά και τις γκαζόζες.

Ο χείμαρρος της Καμάρας που κατέβαζε από το βουνό λάσπη και ειδώλια και όστρακα και ό,τι άλλο από τη νεκρόπολη των Χύτρων. Και εκείνες οι γυναίκες αόρατες και οι φωνές και τα επνίκεια άσματα κι οι αγώνες στο αρχαίο Γυμνάσιο, που τις άκουες μέσα στο πρωϊνό.

Εκείνο το τύμπανο του Δημαρχείου που το γυάλιζες με τις ώρες ψηλά στο μπαλκόνι, στην Κυθρέα. Κι ύστερα, έτσι όπως κρατούσες το ρυθμό παρελαύνοντας στις πρόβες. Στην παρέλαση σε άφησαν πίσω. Ύστερα ανέλαβε να παρελάσει άλλος στη θέση σου. Κι εσύ πήγες και κρύφτηκες.

(Από το βιβλίο «Ο αόρατος υφαντουργός», Αφηγηματικές και άλλες στιγμές, Ακτή, Λευκωσία 2018, σελ. 7-12)

Το παρόν τεύχος έχει επιχορηγηθεί από τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Η επιχορήγηση δεν σημαίνει την αποδοχή του περιεχομένου ή των απόψεων που εκφράζονται από τη συντακτική επιτροπή από πλευράς του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.